Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 102. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ТРАВНЯ (MAY) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 102. VOL. LXI.

ПРЕЗИДЕНТ ВНОСИТЬ ПОПРАВКИ ДО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер пропонує десять поправок до іміґраційного закону з серпня 1953 року, щоб „злібералізувати" той закон і приспішити його здійснювання. З Білого Дому покищо не повідомили, які зміни пропонуватиме президент, звертаючися до обох палат Конґресу 27 травня. Іміґраційний закон з 1953 року не подобався і членам Конґресу і самому президентові, який критикував цей закон за те, що так повільно прибувають нові іміґранти до ЗДА, хоч від ухвалення й підписання закону минає майже два роки. В своїй давнішій критиці президент говорив тільки загально про потрібні зміни, а тепер запропонує аж десять змін в цьому законі. Існуючий іміґраційний закон став предметом партійної боротьби. Демократи закидають, що уряд президента Айзенгавера не дотримує обіцянок, які дав виборцям під час виборчої кампанії. Ця критика уряду дійшла була до вершка під час звільнення Едварда Дж. Корсі з посту ,який він займав в державному департаменті для справ іміґрації. Корсі гостро виступив проти адміністратора іміґраційного закону Скотта МекЛавда, закидаючи йому саботування здійснення закону. Деякі члени Конґресу також гостро критикували МекЛавда і домагалися його звільнення. Корсі заявив після свого звільнення Доллесом, що заповільне здійснювання іміґраційного закону матиме небажані наслідки для Республіканської Партії під час найближчої виборчої кампанії в Ню Йорку, де виборці з різних національних груп будуть голосувати проти уряду, бо вони невдоволені з того, що досі видано тільки понад 30 тисяч віз на в'їзд до цієї країни новим іміґрантам, хоч до кінця 1956 року, згідно з законом, мали б прибути до ЗДА 209,000 нових іміґрантів. Між виданими візами є тільки 8,045 віз призначених для політичних втікачів, а решта — це неполітичні нові іміґранти, які мають рідні в ЗДА. До 13 травня цього року на основі нового іміґраційного закону прибуло до ЗДА 21,360 осіб, але між ними є тільки 3,313 політичних втікачів із країн поза залізною заслоною. Видавання віз для політичних втікачів дуже утруднене, бо новий закон ставить великі вимоги, і багато втікачів не можуть перейти контролі в справі безпеки. Внаслідок критики цього закону і його здійснювання адміністратором МекЛавдом темп видавання віз значно збільшився, і так впродовж одного тижня в травні цього року видано 1,255 віз, а в грудні 1953 року видано тільки чотири візи. Особистий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті відмовився дати подробиці про пляновані президентом поправки до іміґраційного закону. Президент обговорював справу цих поправок на конференції з конґресовими провідниками, між якими був і сенатор Артур В. Воткінс. Але і він не хотів виявити журналістам, в якому напрямку будуть іти урядові поправки до іміґраційного закону.

Гуверова Комісія плянує заощадити 253 мільйони на державних складах

Вашинґтон. — Комісія для Організації Виконної Частини Уряду, яку очолює бувший президент Герберт Гувер, плянує заощаджувати річно 253 мільйони долярів на державних складах і магазинах. В цих магазинах переховується найрізнородніші речі, від старих протоколів аж до військових стратегічних матеріялів. Ці магазини і склади займають площу 1,364,000,000 квадратових стіп і коштують урядові річно 3,500,000,000 долярів, з чого на військові склади припадає 2,900,000,000. Гуверова Комісія вирахувала, що можна було б легко заощадити кожного року 253 мільйони долярів, коли раціонально розділити ці склади й магазини між окремими родами зброї, які й досі (хоч ще в 1947 році переведено уніфікацію фльоти, армії, летунства та морської піхоти) мають свої окремі склади. Немає порядку також і в цивільних складах, бо і цивільні аґенції „нереалістично" відносяться до цієї справи. Гуверова Комісія домагається, щоб Конґрес прийняв відповідний закон, який би впорядкував справу користування федеральними магазинами і складами.

Сенат проти урядового пляну побудови шляхів

Вашинґтон. — Сенат відкинув урядовий плян побудови шляхів і прийняв законопроєкт, який в цій справі зголосили демократичні сенатори. За демократичним пляном голосували 48 демократи і 12 республіканців, а проти голосувала решта республіканців. Демократичний проєкт сенатора Алберта Гора передбачає видати на будову шляхів впродовж п'ятьох років 17,941,000,000 долярів. Цей плян мав би бути здійснений від 1 липня 1957 року. Федеральний уряд мав би видати на будову шляхів 12,580,000,000 долярів, а стейти 5,366,000,000 долярів. Урядова допомога на будову шляхів відбувалася б поза нормальними державними видатками. Урядовий плян побудови шляхів передбачав видати впродовж десять років на автостради та шляхи 39,100,000,000 долярів. На цю ціль мали бути видані окремі бонди, проти яких виступають демократи.

В АМЕРИЦІ

● **Губернатор стейту Іллиной,** Вільям Стреттон, дістав листа від незнаної людини, яка пише, що надішле йому ті тачки, які вкрала на стейтовій виставці в 1950 році.

● **78-річна Анна Шульц** рішила вилізти внутрішніми сходами на Статую Свободи. Це їй вдалося, але коли вона злізла вниз, то впала і звихнула ногу. Кінець її прогулянки відбувся в шпиталі.

● **В 1936 році Ірл Говард** мав 18 років, коли суд засудив його за смертельне побиття Вільяма Гаґа. Він твердив про свою невинність, але під примусом признався до „злочину" і просидів 17 років у тюрмі. В 1952 році його адвокат знайшов людину, яка засвідчила невинність Говарда. Тепер Сенат Іллинойського стейту ухвалив видачу йому відшкодування в сумі 51,000 долярів. Цю ухвалу має ще прийняти стейтова Палата Репрезентантів.

● **Президент Айзенгавер** під час сніданку в Жіночому Клюбі у Вашинґтоні хвалив американських жінок за їх вклад у громадське і політичне життя країни. Він згадував і про службу жінок в збройних силах ЗДА під час війни. На сніданку їли: канталюпу і суниці, яєшню з беконом та коржики на маслі з борівками, а запивали все кавою.

● **Леґіслятура стейту** Конектикат хоче прийняти закон про кару досмертної в'язниці для злочинців, які продають наркотики.

● **Найстарший** американський державний муж, 84-річний Бернард М. Варук, сказав, що ЗДА не повинні йти на жадний компроміс із Совєтами в справі роззброєння, так, як покійний президент Вудро Вилсон не погоджувався на жадні уступки в справі „Ліґи Націй". Вилсон, — сказав він, — повинен бути прикладом для теперішніх американських політиків.

● **Окрема комісія** вирішила, що в останніх місяцях на кожну квадратову милю міста Шикаґа впало пересічно 68.3 тонни куряви.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС ЗНОВУ ВИАСИГНУВАВ $13,150 НА РІЗНІ НАРОДНІ ЦІЛІ

УХВАЛОЮ ЦІЛОЇ НИЗКИ ПОСТАНОВ І РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ ДОБРА УНС ТА УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ЗАКІНЧЕНО ЗВИЧАЙНІ ЩОРІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Союзівка, Керганксон, Н.Й. — Асигнуванням $ 13,150 на різні народні, культурні, харитативні, виховні та подібні цілі та ухвалою цілого ряду постанов і рекомендацій для добра УНСоюзу й української спільноти, Гол. Уряд УНСоюзу закінчив тут вчора свої звичайні щорічні наради, які почалися в понеділок 23 травня. Кінцеві ухвали були попереджені основними дебатами над організаційними, фінансовими, адміністраційними та багатьома іншими проблемами цієї великої організації. Окремі рішення і відповідні рекомендації винесено в таких справах, як заходи підшукати відповідний будинок в Ню Йорку для приміщення Головної Канцелярії УНС і „Свободи"; підготовити влаштування дитячих таборів на „Союзівці" і застосувати нові методи та розгорнути якнайширшу кампанію для організаційного росту УНСоюзу ітд. Щодо організаційної розбудови УНСоюзу, рішено м. і. уповажнити Гол. Екзекутивний Комітет призначити для кожного Відділу відповідну квоту нових членів, що їх він повинен придбати, — поділити терен організаційної праці УНСоюзу на 8 великих районів, в яких перебувають члени Гол. Уряду, підшукати на ці райони відповідних організаторів та повести для допомоги в організаційній праці цілий ряд пропаґандивних акцій, звертаючи окрему увагу на тут народжену молодь і новоприбулих. В дискусії над цими проблемами м.і. підкреслено, що далеко не вся наша суспільність познайомлена і належно оцінює величезну працю і знання УНСоюзу не лиш для якнайширшого і всебічного розвитку нашої громади в Америці, але й української справи взагалі. Один із дискутантів м.і. пригадав, що на такому ж щорічному засіданні в 1945 р., отже 10 років тому, кожний член Гол. Уряду УНСоюзу зложив по $ 100.00 на допомогу українським воєнним скитальцям в Европі, започатковуючи в той спосіб величезну допомогову акцію ЗУАДК, світлі результати якої загально відомі. Навіть тих перших пів тисячі долярів, які дістав ЗУАДК на свої перші адміністраційні видатки, походили з каси УНСоюзу. Пригадуючи величезний вклад УНСоюзу в розбудову нашого життя в цій країні та зокрема у визвольні змагання українського народу, дискутанти стверджували, що ця вже понад 60-річна праця УНСоюзу, як і його побудова, ідейні підвалини і теперішній стан та діяльність, повинні стати найбільш переконливим арґументом в організуванні нових членів. Між ухваленими організаційними заходами є такі, як: видання цілого ряду брошур, — щомісячне проголошування в органі УНСоюзу імен тих осіб, які осягнули організаційні успіхи, — місцеві та окружні з'їзди, окрема увага спортовим акціям і т. п., включно до відповідних конкретних нагород.

У кінцевому дні нарад була теж широко обговорена та оформлена у відповідну резолюцію участь представників УНСоюзу в наших центральних політичних і харитативних репрезентаціях. Пізно вночі гол. предсідник Д. Галичин в заключному слові зробив підсумки відбутих нарад, підкресливши їх зразкову речевість і діловість, що треба завдячувати високому громадському досвідові та повній свідомості великої відповідальности всіх членів Головного Уряду УНС. Все це дає теж велику ґарантію та оправдані надії на ще більший і кращий розвиток УНСоюзу та з ним і всієї нашої спільноти теж у айбутньому.

Збори закінчено відспіванням українського Національного Гимну.

Дотації на народні цілі

Ухвалені Головним Урядом УНСоюзу на цьогорічному засіданні $13,150 призначено на такі поодинокі цілі:

Видання Англомовної Енцикл. Українознавства	$5,000.00
Український Народний Фонд при УКК	2,500.00
Злучений Український Амер. Допомоговий Комітет	1,000.00
Осередок Української Культури в Канаді	500,00
Український Вільний Університет у Мюнхені	500.00
Курси Українознавства на „Союзівці"	500.00
Захист для старших віком членів УНСоюзу	500.00
Український Католицький Семинар у Вашинґтоні	300.00
Правосл. Колеґія св. Андрія в Бавнд Брук, Н. Дж.	200.00
Американський Червоний Хрест	250.00
Заочні Курси в Сарселі, Франція	200.00
Нова гаслова Українська Енциклопедія в Сарселі	200.00
Т-во молоді „Пласт" у ЗДА	200.00
Сиротинець у Филаделфії	150.00
УВАН у Канаді	100.00
НТШ у Канаді	100.00
Стипендії в Манітобському університеті (Канада)	100.00
Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі	100.00
Українсько-Американська Культ. Фундація, Дітройт	100.00
Дівоча Академія у Факс Чейз	100.00
Дім Культури НТШ (в додатку до асиґнованих раніше $500.00)	100,00
УВАН в ЗДА	100.00
Фонд Американсько-Українських Ветеранів	100.00
Студентський Фонд	100.00
Діточа Оселя в Шикаґо	100.00
На видання книги Т-ва Українських Правників	50.00
Разом:	$13,150.00

Головний Уряд УНС окремою резолюцією оформлює відношення до УКК

Після основних дебат над справами Українського Конґресового Комітету, Гол. Уряд УНСоюзу прийняв таку резолюцію:

„Головний Уряд УНСоюзу, беручи до уваги світлі традиції цієї організації в праці для всієї спільноти теж і поза своїми власними організаційними рямцями, апробує дотеперішню участь представників УНС в наших загальних політичній і харитативній репрезентаціях,— УКК і ЗУАДК, та рекомендує продовжувати цей зв'язок і на майбутнє.

„Головний Уряд УНСоюзу рівночасно ставить вимогу, щоб заступництво і голос представників УНСоюзу в тих репрезентаціях відповідали тому моральному і матеріяльному вкладові, який дають в їхню працю УНС, його Головний Уряд, його місцеві Відділи та його членство."

А. ДРАГАН — ГОЛ. РЕДАКТОРОМ „СВОБОДИ"

Союзівка, Кергонксон, Н. Й., 26 травня. — Гол. Уряд УНС під кінець своїх звичайних щорічних нарад апробував сьогодні пропозицію Екзекутивного Комітету щодо призначення ред. Антона Драгана головним редактором „Свободи" та її додатків. Ред. А. Драган виконував ці обов'язки під час недуги і після смерти д-ра Луки Мишуги.

ІВАН ФРАНКО

1916 — 28 травня — 1955

ДО ВЕЛИКОГО МОМЕНТУ...

До великого моменту
Будь готовий кожний з вас, —
Кожний може стать Богданом,
Як настане слушний час.
Мовиш: „нині інші війни".
Ну, то іншу зброю куй,
Ум гостри, насталюй волю,
Лиш воюй, а не тоскуй!
Лиш борися, не мирися,
Радше впадь, а сил не трать,
Гордо стій і не корися,
Хоч пропадь, але не зрадь!
Кожний думай, що на тобі
Мільйонів стан стоїть,
Що за долю мільйонів
Мусиш дати ти одвіт.
Кожний думай: тут, в тім місці,
Де стою я у вогні,
Важиться тепер вся доля
Величезної війни.
Як подамся, не достою,
Захитаюся мов тінь, —
Пропаде кривава праця
Многих, многих поколінь.
У таких думках держися
І дітей своїх ховай!
Коб лиш чистая пшениця, —
Буде паска й коровай.
„Чи побіди довго ждати?"
Ждати довго! То й не жди ж!
Нині вчися побіджати,
Завтра певно побідиш.

Іван Франко

6-ий КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ ПОЧИНАЄТЬСЯ В СУБОТУ 28 ТРАВНЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В суботу 28 травня о год. 10 ранку розпічнеться в готолі „Коммодор" в Ню Йорку (42 вул. і Лексинґтон Еве.) 6-ий Конґрес Українців в Америці, який триватиме до понеділка 30 травня включно. Його попередить в п'ятницю 27 травня о год. 4-ій по пол. пресова конференція для англійської і чужомовної преси, від 6-ої год. по пол. реєстрація членів в названому готелі, а від год. 7-ої веч. Зустріч Делеґатів на 6-ий Конґрес із місцевим громадянством в Українському Народному Домі, — перший неофіційний імпрезі Конґресу, де прибулі делеґати зможуть в товариській атмосфері вперше обмінятись думками між собою та з громадянами Ню Йорку. Після відспівання українського й американського Національних Гимнів і відправлення Молитви, відкриють Конґрес голова УККА проф. Л. Добрянський і заступник голови п. Дмитро Галичин. Після вшанування померлих членів виконних органів УККА, привіт Конґресові виголосить посадник міста Ню Йорку Р. Ваґнер, після чого відбудеться формальна частина — вибору Президії Конґресу і Комісій. Після того прийдуть звіти й дискусія над звітами. Вечором у першому дні о год. 7,30 відбудеться Бенкет із зустріччю з американськими гістьми, чільними діячами американського політичного життя. Під час бенкету відбудеться теж мистецька програма. Неділя буде виповнена доповідями й дискусією над ними та вибором нового голови УКК й усіх членів нових органів УКК, а вечером в неділю о год. 7 веч. відбудеться святочний Концерт. В понеділок прийдуть звідомлення Комісій, дискусія над ними й прийняття резолюцій.

Від буревіїв згинули 99 осіб, а 700 поранені

Юдол, Кензас. — Жахливі буревії в чотирьох південних стейтах спричинили мільйонові матеріяльні шкоди та вбили 99 осіб, а коло 700 осіб поранили. Ці торнада виникли в стейті Тексас, а пізніше перейшли до Оклагоми, Кензасу і Міссурі. Місцевість Юдол в Кензасі, яка має 500 жителів, зовсім знищена. В похоронних заведеннях з цієї місцевости і її околиці находяться 58 трупів і сотні поранених відвезли до найближчих шпиталів. В Блеквіллі, Оклагома, нараховано досі 18 жертв торнада і більше як 500 поранених. Буревії віяли кілька разів, а бюро погоди передбачає, що нові торнада можуть появитися в тих околицях. В місцевості Оксфорд, Кензас, від торнада згинули п'ять членів однієї родини, а п'ять інших членів цієї родини поранені.

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ ПЕРЕМАГАЮТЬ ЗНОВУ КОНСЕРВАТИСТИ

Лондон. — За тимчасовими підрахунками, що їх одержано з виборчих округ, у четвергових виборах дня 26 травня ц. р. велику більшість — коло 100 мандатів у Палаті Громад здобула британська консервативна партія. Збільшення голосів, відданих на листу консерватистів, виносило в пересічному 2%. Здобули переваґу конверватисти навіть в округах, що давали досі більшість голосів на листу британської партії праці. На підставі дотеперішних вислідів консервативна партія проголосила вже офіційно свою перемогу. Величезною більшістю голосів вийшли провідні кандидати консерватистів: прем'єр Іден, який здобув у своїй виборчій окрузі на 4,000 голосів більше, як в 1951 році, і Винстон Черчил, який кандидував цього року вже 19-ий раз у своєму житті. Висліди виборів вказують теж на велику поразку британської ліберальної партії і комуністів. У зв'язку з тимчасовими вислідами виборів заявив Черчил, що консервативна партія може впевнено дивитися на майбутнє, зокрема на нагоду працювати сконсолідовано разом з цілою британською нацією для світового миру, поступу людства і для добробуту Великої Британії.

ХРУЩОВ КАЄТЬСЯ ПЕРЕД ТІТОМ — ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ВСЬОМУ ВИНЕН ...БЕРІЯ

Беоґрад. — В четвер 26-го травня прибув до Беоґраду ген. секретар совєтської комуністичної партії Нікіта Хрущов, разом з прем'єром Булґаніним, Мікояном та іншими совєтськими делеґатами. Нагайно після привітання московських гостей Тітом, Хрущов виголосив промову, в якій в ім'я Леніна й інтересів міжнародного робітничого руху закликував Юґославію забути всі непорозуміння і співпрацювати разом з Совєтським Союзом. Вину за загострення взаємин між Совєтським Союзом і Юґославією, скинув Хрущов просто на розстріляного шефа совєтського МВД Вінкентія Берію і його співробітників, кажучи, що це Берія й Абакумов були спричинниками всього лиха. У своїй промові не згадав Хрущов ані Сталіна, ані Молотова, ані тих, що в 1948 році підписували в імені совєтської комуністичної партії листа до комуністичної партії Юґославії про розрив. Тіто і його співробітники слухали слів і каяття Хрущова спокійно, не реаґуючи нічим на всі його твердження. У своїй промові, говорячи про провокативну ролю Берії й Абакумова, з'ясовував Хрущов, що тепер „перестудійовано" всі матеріяли з обвинуваченням проти Юґославії і стверджено, що їх сфабрикували „вороги народу, незаперечні аґенти імперіялізму, які прокралися в ряди комуністичної партії СССР". Прем'єр Булґанін, який в 1948 році назвав Тіта Юдою, під час прибуття до Беоґраду не говорив.

Москва приймає пропозицію щодо з'їзду „найбільшої чвірки"

Москва. — Совєтський уряд офіційною нотою прийняв формально пропозицію трьох західніх альянтів щодо конференції голів чотирьох великодержав. Водночас совєтська нота оскаржує З'єдинені Держави, що вони, говорячи про „позиції сили", мають буцім то на цілі „робити натиск" на задуману конференцію і тим самим внеможливити її успіх. Совєтська нота, покликуючись на перемир'я в Кореї й Індокитаї та державний договір Австрії, вказує на можливості мирної полагоди великих міжнародних проблем. Однак вона згори відкидає американські суґестії, що найближча конференція голів 4-х великодержав повинна зайнятись ситуацією в сателітних державах, називаючи таку думку „встряванням у внутрішні справи миролюбних демократичних країн". У совєтській ноті говориться наприкінці знову про Відень, як місце тієї конференції. — В західніх столицях прийнято совєтську згоду на конференцію з вдоволенням. Пропаґандивну частину тієї ноти, звернену проти ЗДА й обраховану на розсварення західніх альянтів, західні уряди в своїх перших заявах зіґнорували. З американського боку зазначено, що Відень, як місце конференції, не входить в гру, бо в тому часі австрійський договір ще не буде всіми заінтересованими сторонами ратифікований і тому президент Айзенгавер не може їхати до окупованої також совєтськими військами країни. Конференція голів 4-ох великодержав відбудеться імовірно у Швайцарії в липні або серпні ц. р.

В СВІТІ

● **Байдужість** англійських виборців в останніх днях перед парляментськими виборами найяскравіше проявилась в промисловому місті Ковентрі. Партія Праці проголосила там маніфестаційний похід, рахуючи на робітників, яких в одній тільки фабриці Стандарт Мотор Компані є поверх 8,000. Тим часом прибуло на місце збірки несповна дві сотні і треба було похід відкликати.

● **Канцлер Аденауер** офіційно подав до відома, що в найближчому часі міністерство закордонних справ Німецької Федеративної Республіки перейме теперішній речник християнських демократів у західньо-німецькому парляменті, д-р Гайнріх фон Брентано. Досі міністром закордонних справ був сам Аденауер.

● **У Парижі** не вийшли в останню середу 7 найбільших щоденників включно з паризьким виданням „Ню Йорк Геральд Трибюн", бо опанована комуністами Генеральна Федерація Праці проголосила 24-годинний страйк на знак протесту проти зголошеного в парляменті закону, який позбавить можливости цю юнію тероризувати видавців найповажнішої французької преси.

● **13,000 утікачів,** які перебували головно в таборах еміґрантів у Західній Німеччині, переселено впродовж 1954 року до інших країн. З них 5,315 втікачів переїхало до ЗДА заходами Міжурядового Комітету для Европейської Міґрації, з яким, м. і. тісно співпрацює й ЗУАД Комітет. 2,939 осіб переїхало до Австралії, а 2,135 — до Бразилії. 75,000 утікачів знаходиться у віданні названого Комітету, що є клітиною Об'єднаних Націй.

● **Французький уряд** викликав велике невдоволення в головній кватирі збройних сил НАТО, бо, борючись з повстанським націоналістичним рухом в своїх північно - африканських провінціях, висилає до Африки війська, які повинні знаходитись на европейському континенті. Тепер він знову задумує перекинути до Північної Африки 10,000 вояків. Тим часом піхотна дивізія альжирців, перевезена з Африки до Европи, не має великої бойової вартости, бо альжирці масово дезертирують.

● **В Еспанії** заарештували були 3 березня і щойно 19 травня випустили на волю американця Анджела Ельярдо, який після останньої війни працював в Европі, як військовий кухар, а заощадивши трохи грошей, хотів „пізнати світ". Приїхавши до Еспанії почав голосно критикувати ген. Франка і його режим. Американці з свого боку, перевели слідство й запевнили еспанців, що заарештований не є комуністом. Тоді його випущено й відставлено до кордону.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИВІТ НАШІЙ ГЕНЕРАЛЬНІЙ АСАМБЛЕЇ!

В Ню Йорку починає сьогодні свої наради Шостий Конґрес Американських Українців. У готелі „Комадор" при 42-ій вулиці, у віддалі заледве чотирьох бльоків від головних приміщень світової асамблеї, Організації Об'єднаних Націй, зібрались делеґати на генеральну асамблею об'єднаних організацій американських українців, щоб розглянути і вирішити низку проблем внутрішнього і зовнішнього порядку.

Такого роду наші генеральні асамблеї вже мають свої традиції, а з ними і встановлені цілі. Тут бо збираються представники понад мільйона громадян одної етнічної групи, що має багатобічні власні організаційні форми і прояви, а проте становить органічно суцільну складову частину відповідальної тепер за долю світу великої Американської Нації. Тим то й першою ціллю цієї асамблеї є уважно розглянути найважливіші проблеми своєї власної країни, сказати своє слово і забрати до них своє становище, даючи цим вклад в її безпеку, добробут і розвиток. Сьогодні головним моттом американської внутрішньої і закордонної політики є „мир через силу". Чи така політика відповідає інтересам нашої країни і що в цій справі може ще окремо зробити українська етнічна група — це запит, який чекає на свою відповідь від нашого Шостого Конґресу.

Америка вільна, сильна і багата, але вона потребує думки і праці кожного із своїх громадян, бо тільки це може запевнити її невпинний проґрес. Проте, група громадян українського походження має ще окреме завдання, зв'язане з народом і країною свого походження. Це є теж і в найбільшому інтересі Америки, і це повинно бути черговим найбільшим завданням Шостого Конґресу. Український нарід в неволі, ворог не дає йому говорити за себе самого. Тому цей обов'язок спадає на нас, бо хоч ми — громадяни Америки, але в наших жилах пливе українська кров, і доля країни нашого походження лежить нам на серці так само, як і доля нашої нової Батьківщини.

Нарешті, третя справа, яка стоїть перед нашою генеральною асамблеєю, це — наші внутрішні справи, справи нашої спільноти, її організації, творчости та її максимального вкладу в безпеку й розвиток Америки, з одного боку, а у визвольні змагання українського народу, які так тісно зв'язані з долею ЗДА і з долею всього світу, з другого боку.

Під цими трьома кутами проходитимуть наради Шостого Конґресу. Ясно, що на такому великому зібранні не може бути одностайної думки в усіх справах, і будуть всілякі розходження та суперечності, які завжди є між людьми. Але всі ті суперечності, які вирішуватимуться звичайним, демократичним порядком, є другорядні, бо стосуються вони радше метод і тактики в поступуванні. Але щодо принципів між нами існує єдиномислє, як рідко коли в будь-якій іншій спільноті. Ми однозгідні в тому, що Америка повинна бути сильна і могутня, що вона повинна робити всі можливі заходи, щоб цю свою силу і могутність збільшувати, рівночасно із невпинним піднесенням добробуту свого населення. У нас немає також найменшої розбіжности думок, що Україна повинна бути вільна, що український нарід повинен бути суверенним у своїй незалежній, соборній державі і що нам треба робити все можливе, щоб такий стан заіснував. І, вкінці, ми всі є тієї думки, що цим двом справам, американській і українській, найкраще прислужимось сконсолідовано, об'єднанням усіх наших сил.

Саме ці головні завдання повинен мати на увазі Шостий Конґрес під час своїх нарад, за якими з великою увагою буде слідкувати не тільки своя, але й чужа і не тільки приязна, але й ворожа опінія. Ми можемо багато зробити і наш голос матиме своє значення в цих принципових справах, щодо яких у нас немає двох думок. Натомість Конґрес навряд чи міг би вирішити бодай одну тільки справу, щодо якої у нас існує розбіжність думок. Трьох днів, що їх має Конґрес до розпорядження, вистачить заледве на полагодження формальностей та розв'язання найконечніших проблем. Немає жадної можливости входити в довгі дебати над подробицями, бо немає жадних виглядів на те, щоб у такому обмеженому часі можна було б їх вирішити. Конґрес виконає своє завдання, якщо він буде справжньою маніфестацією нашої єдности в основних справах і якщо вибере відповідальний провід, який ці справи зможе якнайуспішніше здійснювати.

Дав би Господь, щоб відбутий в цьому Поминковому Дні наш Конґрес назавжди записався якнайкраще в нашій пам'яті і нашій історії. З цим побажанням вітаємо цю нашу, генеральну асамблею та її учасників.

КУЛЬТ ПОЛЯГЛИХ ЗА БАТЬКІВЩИНУ

Поклонятись щорічно тіням тих, які полягли за батьківщину, боронячи її волю проти ворожих зазіхань, чи борючись за виборення їй волі, уярмленої ворогом, — це один із найблагородніших звичаїв, що їх зберігають культурні народи. В Україні з непам'ятних часів ходили люди на „гробки" на Зелені Свята, — і навіть тепер, за большевиків, тут і там тримаються цього звичаю, звуженого в підсовєтських обставинах до культу померлих. У Західній Україні релігійна маніфестація — церковні процесії на цвинтарі — була сполучена з національно-патріотичною — поминками над могилами поляглих вояків і тих бойовиків та національних діячів, які своїм життям і своєю смертю засвідчили вірність патріотичній ідеї.

Від 1869 року існує в З'єдинених Державах звичай вшановувати щороку в дні 30 травня тих, які лягли головами на бойовищах воєн, що їх вела країна. „Меморіял Дей", званий також „Декорейшен Дей". — це один з урочистих днів, святкованих усім народом, зокрема світом праці, в З'єдинених Державах, громадяни яких розуміють, що вони завдячують не тільки територіяльний розвиток країни, але й усе добро, що є в цій країні, її культуру, її добробут, її незрівняний технічний поступ, в першу чергу тим, хто віддав своє життя за свою молоду батьківщину. Вшановується пам'ять усіх, що полягли в битвах на обох фронтах великої громадянської війни, бо і по тому й по другому боці було змагання за ідею. По обох сторонах воювали люди, які на свій лад хотіли зробити батьківщину найщасливішою, і, зросивши своєю кров'ю бойовище, лягли у тій самій американській землі.

Меморіял Дей відриває 160 мільйонів населення З'єдинених Держав Америки від думок будня і, скеровує їх на роздумування над тими безсмертними вартостями, що їх скривають могили героїв. Бо з часом, з перспективи часу і з погляду збірної заслуги поляглих, як суми смерти всіх отих окремих жертв воєн, всі вони є героями: навіть і ті, які зодягли уніформу без ніяких особливих геройських поривів, а просто в почутті свого обов'язку. Вони бо виконали цей обов'язок аж до своєї передчасної смерти. Є між ними чимало українців, які прибули на цю землю з далекої України, або й народились тут від прибулих з України батьків. Вони воювали за Америку, як за свою нову — а деякі з них єдину, що її знали — батьківщину. Американський нарід вдячний усім їм, без уваги на їх національність, расу і віру. І наша американсько-українська спільнота бере участь в цьому загальному культі, величному і благородному, як велика і благородна ідея любови до батьківщини, за яку вмирають вояки.

Л. Луців

ІВАН ФРАНКО ПРО ЛІТЕРАТУРУ

Іван Франко почав писати ще на гімназійній лавці. Його перші літературні твори не мають ще тієї поетичної сили, якою визначаються строфи „Зів'ялого листя" чи „Мойсея". Також і в публіцистичних статтях молодий Франко висловлював деколи погляди, які пізніше міняв, простудіювавши докладніше дану проблему та переконавшись в неправильності давніше висловленої думки.

22-річний Іван Франко надрукував статтю під заголовком „Література, її завдання і найважніші ціхи" („Молот", 1878 рік). В цій статті автор полемізує з поглядами автора статті „Сьогочасне літературне прямування", яка була надрукована, як редакційна, в „Правді" і автором якої був Баштовий (Іван Нечуй-Левицький).

Цю Франкову статтю перевидало недавно Державне Видавництво Художньої Літератури в Києві у книзі: Іван Франко „Публіцистика". Вибрані статті, 1953, ст. XXV + 160. Г. К. Сидоренко написав вступне слово під заголовком „Зброєю слова".

Сидоренко вибрав ті публіцистичні статті І. Франка, які хоч частинно могли б свідчити про правдивість твердження, що „І. Франко був матеріяліст і соціяліст". Редактор цієї книги зовсім не думає інформувати читача про те, що думав Франко про окремі проблеми, він тільки вириває з усієї поетової творчости те, що підходить до його тез. А ці тези найкраще видно з оцих рядків Сидоренкової передмови.

„Велич Івана Франка полягає в тому, що він повернувся обличчям до Росії, зрозумів прогресивність великої російської культури та літератури. Саме це допомогло йому глибоко зрозуміти суспільно-політичну боротьбу на Україні в кінці XIX та на початку XX ст., дало силу йому в боротьбі проти українських буржуазних націоналістів".

Про статтю „Література, її завдання і найважніші ціхи" Сидоренко пише так: Автор у ній „викриває намагання української націоналістичної преси ототожнити російський народ і створені ним культурні цінності з самодержавним ладом, а вину уряду та його жандармерії перекласти на плечі російської літератури".

Сам Франко пізніше інакше дивився на завдання літератури, і сам інакше писав. Та наперед погляньмо на хід думок у цій першій Франковій статті про прикмети та ролю красного письменства. Франко писав, що автор статті в „Правді" „мучиться і доказує, що українська література має бути зовсім самостійна і відрубна від московської". Франко твердив, що таке доказування або дуже наївне, немов доказування того, що вдень сонце світить, або показує, що самому доказуючому це питання неясне". Франко казав, що українці повинні домагатися не тільки літературної, але, в першу чергу, політичної самостійности, бо тільки вона зможе запевнити повний розвиток і українській літературі. Цього свого твердження Франко не змінив і в пізнішому віці.

Та не так сталося з тими прикметами літератури, про які Франко писав у 1878 році. Автор домагався, щоб література була реальна, а радше навіть „ультрареальна", ми б сказали натуралістична, щоб аналізувала науковим способом описувані факти, щоб „вказувала в самім корені добрі і злі боки існуючого порядку", або коротко, щоб була „тенденційна".

Франко в цій першій своїй статті висміював „вічні закони естетики". Він писав: „А ваші вічні закони естетики, це, шануючи день святий і вас яко гречних, — старе сміття, котре супокійно догниває на смітнику історії і котре перегризають тільки деякі платні осли-літерати, що пишуть на лікті повісті та фейлетони до німецьких та французьких газет. У нас єдиний кодекс естетичний — життя".

Молодий Франко відкидав „естетичні правила", бо література, подібно як і наука, „громадить і описує факти щоденного життя, вважаючи тільки на правду" та керуючися „поступовою тенденцією", щоб „будити охоту і силу в читателях до усунення хиб суспільного устрою".

Як видно з повищого, Франко під час писання своєї статті перебував під впливом ідей, які Еміль Золя вклав у свій „Експериментальний роман", а також відомі йому були й виступи Писаревського проти естетики. Іван Франко в перших своїх творах виявив романтичний напрям (повість „Петрії і Довбущуки"). Пізніше, під впливом М. Драгоманова, писав у реалістичному і навіть натуралістичному дусі, даючи деколи майже „протоколярні оповідання" (Зеров), деколи „забарвлені публіцистикою", не дбаючи про естетичні прикмети своїх творів. Та пізніше письменник і поет закинув цей свій ранній натуралізм, керувався естетичними законами при писанні своїх творів, і не чужий йому був навіть, модерний тоді, імпресіонізм. В поезії Франко перестав бути аґітатором. „В його ліриці, як пише М. Зеров, в 900-их роках все міцніють ноти філософічної задуми, ясности й мудрости".

І. Франко відбив життя своєї епохи. В перших роках своєї творчости він був усім: поетом, публіцистом, політиком і аґітатором, але пізніше в ньому відбувається емансипація „поета від громадського діяча".

Сидоренко з вдоволенням написав, що Франко був „соціяліст і матеріяліст", хоч йому повинно було бути відоме, що сам І. Франко не признавався до соціялізму Маркса. У праці „З останніх десятиліть XIX віку" Франко писав про „неперетравлені соціялістичні теорії", якими захопилася була деяка частина молоді, що „доходила до повної неґації всякої народности" і „вірила в недалекий соціялістичний рай", в якому „потонуть усякі національні партикуляризми". Франко сміявся з цих наївних ентузіястів наприкінці 1890-их років.

„І що ви пишете та друкуєте?, — говорив один такий ентузіяст до Франка в 1870-их роках. Усе, що треба було написати, написали Маркс і Чернишевський. Тепер треба тільки виконати те".

І. Франко ніколи не був таким крайнім політичним теоретиком. В пізніших роках змінив він і свій погляд на літературу, допускаючи в ній і інші напрямки, крім колишнього натуралізму, та цінуючи естетичні закони в теорії і практиці. В статті „З новим роком" (1897) писав Франко про нових українських белетристів таке: Це — „талановиті люди, що силкуються придивлятися життю, входити вглиб явищ, вироблювати мову та вдосконалювати літературну техніку". Сам І. Франко написав і першу українською мовою працю про естетику, надруковану в перших книжках „Літературно-Наукового Вістника" під заголовком „Із секретів поетичної творчости". І в своїй поетичній творчості Франко керувався законами естетики, проти якої так гостро виступав у своїй молодечій статті. Це зрозуміло, бо інакше Іван Франко не був би в українській літературі тим, чим він тепер є, і чим буде до кінця її існування.

ЗМІНА СТАТУТУ ОН

Остання пресова конференція генерального секретаря ОН Гаммершилда належить до найбільш „дипломатичних" конференцій, які відбулися за довгий час, бо було ставлено багато цілком конкретних запитань, а одержано дуже мало конкретних відповідей. Але це стає зрозумілим, коли пригадаємо, що положення генерального секретаря вимагає передусім — не забігати наперед із своїми поглядами. Рішення залишається в руках окремих держав — членів ОН, а секретар — виконавець тих директив...

Нас головно цікавить справа майбутньої ревізії статуту ОН.

Праці в цьому напрямку переводять держави-члени ОН „у власному обсязі". Публічна опінія домагається конечних змін статуту ОН, в деяких краях до дискусії над змінами притягнено громадські організації. Праця розпочата й провадиться.

Але нас цікавило, якої думки генеральний секретар про необхідні зміни.

Право вета. Від часу підписання статуту ОН в 1945 р. постало багато нових держав, які мають всі кваліфікації, щоб бути членами ОН: Камбоджі, Цейльон, Йорданія, Корейська республіка, Ляос, Лібія, Непаль і В'єтнам. Конечною є участь в ОН і інших держав — Австрії, Фінляндії, Ірляндії, Італії, Японії, Західньої Німеччини й Еспанії.

При існуючому праві вета, всі ці самостійні держави не мають надії стати членами ОН з огляду на спротив большевиків. А це позбавляє ОН її всесвітнього характеру.

— Чи можна думати, що певне відпруження міжнародної ситуації дасть спроможність приймати до ОН держави, які ще не є членами ОН? Чи можна сподіватися розв'язки цього питання на наступній сесії ОН?

— Я не даю надії, але маю деяку підставу думати, що так буде... Генеральний секретар... завжди мусить думати про можливості, і не має права відмовлятися від надії, щоб їх зреалізувати. Мушу додати, що є деякі знаки на небі, які підтверджують мої надії. До цих знаків належить і совєтсько-австрійське порозуміння...

— Чи можна говорити про скасування права вета в Раді Безпеки щодо прийняття нових членів до ОН, незалежно від загальних змін статуту ОН на наступній сесії?

На думку генерального секретаря, зміна процедури прийняття нових членів є конечною, але розвиток політичних подій висуває необхідність змін статуту ОН не лише щодо прийняття нових членів, але й в інших точках. Це не буде легкою справою, але ОН її мусять довершити.

Було запитання в справі освідчення представника ЗДА при ОН, що він передбачає совєтське вето щодо прийняття до ОН Західньої Німеччини й Еспанії. Чи при теперішньому „відпруженні" ці дві держави мають „кращі шанси" на прийняття до ОН, ніж, скажемо, рік тому?

— Я не можу дати на це відповіді, — це зв'язане з біжучою міжнародною політикою. Я не можу говорити про окремі держави...

Далі генеральний секретар признав, що висловлені недавно діячами обох партій ЗДА, п-нею Рузвелт, Гувером і Труманом — прихильні опінії про ОН він уважає за „вислів довір'я".

Загальне враження учасників згаданої пресової конференції — що уточнювання конечних майбутніх змін статуту ОН відбувається не в скляному палаці ОН над Іст-Ривером. Тому великої ваги набирає заява представника ЗДА Генрі Лоджа, проголошена на засіданні Комісії Закордонних справ сенату, в якій він висловився за необхідність змін, а передусім за скасування права вета при прийнятті нових членів.

В обличчі останніх „знаків на небі" — несподіванок совєтської закордонної політики, прискореної зустрічі голів великих держав, справи Формози й ін. — тяжко сказати, як далеко підуть майбутні зміни статуту ОН, чи не будуть вони занадто обмеженими. Але громадська думка мусить провадити безнастанну боротьбу за те, щоб ОН справді об'єднали вільний світ, а не були пасивним свідком того, як большевики бавляться з правом вета.

Богдан Чайківський

КРИЗА СОВЄТСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ СИСТЕМИ

Економічна політика Совєтського Союзу, а властиво комуністичної партії СССР, спиралася завжди не на наукових, загальноприйнятих у світі ствердженнях, а на їх марксистсько - ленінсько-сталінських вульґаризаціях. Повністю охоплене державою плянове господарювання, що мало забезпечити країну від економічних криз, могло мати успіх тільки до того часу, коли народна економіка ще достатньо не розвинулась. Поки в СССР був такий катастрофічний брак товарів широкого вжитку, що все, що з'являлося на полицях крамниць, без уваги на якість і ціну, знаходило покупця, — доти не було кризи, спричиненої надпродукцією чи диспропорцією товаро-грошового обігу.

Але теорії й економічні твердження на папері — одне, а практичне переведення їх в життя — друге. Уже в роках 1940-41 на західніх українських землях, прилучених до УССР, зустрілися большевицькі теоретики й практики з незнаним їм доти в СССР явищем. Вільна торгівля на базарі побивала державну. Це було видно, наприклад, на цінах яєць та городовини. Протягом осени 1940 р. державна торгівля мусіла п'ять разів знижувати ціни на яйця, щоб хоч частинно додержати кроку вільному ринкові. Восени 1941 р. настала нова несподіванка. До того часу в СССР не було такого стану, щоб якийсь товар не знаходив покупця. Але в цьому періоді львівський „Промторг" опинився перед фактом великого затоварення при рівночаснім браку грошових фондів для оплати своїх фінансових зобов'язань. Скирти парфумерно-туалетних виробів, бавовняних та шовкових тканин, трикотажних виробів по базах та крамницях і нехіть до них збоку покупців, призвичаєних до кращих виробів, привели „Промторг" до банкрутства. Тяжка машина реґулювання плянового господарства не дозволяла передати надвишки товарів у райони, де можна було б їх продати, і тільки брак фондів на покриття зобов'язань „Промторгу" примусив ЦК КП(б)У дати дозвіл на перекинення частини товарових запасів до Кам'янець-Подільської та Вінницької областей.

Намагання кремлівської верхівки після смерти Сталіна здобути прихильність мас — змусило її одверто признатись, що господарська система Совєтського Союзу зайшла в сліпий кут і вимагає скорої та радикальної зміни. Назріваючу господарську кризу найкраще можна було заобсервувати в системі торгівлі. Хоч як це неймовірно виглядало для знавців СССР, в 1952-53 рр. затоварення в роздрібній та ґуртовій торговельній мережі було наглядне. І тут не мало значення, чи в крамниці на полицях лежало 5 чи 500 пар черевиків. Факт, що вони лежали і ніхто їх не купував, був доказом назріваючої хвороби.

Причин кризи торгівлі було дві: крайнє зубожіння народних мас і погана якість продукції.

Загально, під оглядом купівельної спроможности, населення СССР можна поділити на дві категорії. До першої належать усі ті, що заробляють 600-700 і більше рублів місячно, себто керівні технічні, наукові, мистецькі і т. д. кадри, і на масу, що її заробіток нижчий від 600 рублів і не вистачає на найскромніший прожиток.

Спеціяльна тяжка ситуація витворилась на селі. Коли фабричний робітник заробляв пересічно на місяць 300 крб., то прибуток колгоспного селянина був смішно малий. Наприклад, великий колгосп „День Урожаю", Березівського району на Одещині, платив у 1952 році по 77 копійок на трудодень, а колгосп ім. Хрущова, Затурцівського району на Волині, що мав у 1951 році майже пів мільйона доходу, видав на трудодень по 32 копійки. Такі колгоспи не були рідкістю. В загальному заробіток колгоспного чорнороба, що творить масу колгоспного селянства, не перевищував 20 рублів на місяць. Що його купівельна сила дорівнювала нулю — цілком ясно. Брак грошових засобів був причиною, що маса населення СССР ходила гола та боса, тоді як найдешевша продукція, призначена якраз для неї, лежала нереалізована в крамницях. А перша категорія покупців, тих, що мали гроші, не купувала товару тому, що він їй якісно не підходив.

За незадовільний стан торгівлі скинено відповідальність на промисловість. Ряд промислово-торговельних баз, що належали до компетенцій різних міністерств, перейшли

(Закінчення на стор. 3-ій)

Михайло Островерха

НА КРУТОМУ ЗВОРОТІ

З пожовклих сторінок

1939—1940

(35)

Ідемо всі три в місто. В темені ночі почуваємо себе досить певно. Зупиняємось біля якогось будинку, одноповерхового. На партері вікна блимають тусклим світлом, у середині гармидер. В темені читаємо напис над входом до будинку — реставрація. Заходимо до середини — не реставрація, а суща нора. Але їсти хочемо. Тут повно народу, що підкріплює свої сили. Їмо й ми якусь там вечерю, бо й не звертаю уваги, що я саме їм: якби не два друзі подорожі, то я сам ніколи був би не зайшов до незнаного будинку. Вечерю заплили часм і вийшли, заплативши за все досить солено. По дорозі не розмовляємо: по-польськи не хочеться говорити, а по-нашому небезпечно. Одна думка муляє мозок: за всяку ціну вирватись! Остання нагода!

На стації застаємо дещо спокою. Цей натовп народу впорядкувався — жінки й родини окремо, а в другій частині мужчини розташувались окремо. Все покотом лежить у поросі на брудній долівці. У повітрі важка задуха. Ми ходимо один поза одного у перехідній залі, де продають квитки. Не спиться нам. „Як утікати?" — товчеться у голові питання. Коло дверей стоїть троє похнюплених людей — двоє чоловіків, одна жінка. Придивляюсь до них — це таки наші люди. Нікого біля них нема, підходжу до них, хоч не знаю їх особисто та й лише здогадуюсь, що це українці, бо їх постава дуже українська, як моя: безнадійна!

— Панове! Ну, то як робимо? — питаюсь півголосом.

По довшій хвилині молода панна відповідає шепотом, бо „панове" мовчать, посоловілі очі в землю вп'яливши.

— Не буде легко... Там на кордоні, як викривають, що українець, то заарештовують і поворітьма до Львова, але вже до тюрми просто ведуть!

— А що і як ви думаєте робити? — добиваюсь далі.

— Власне, що не є ми ще рішені, — відповів один із мужчин на мою влізливість.

Швидко відходжу від цих зрезиґнованих людей.

Перед світанком у темних просторах бризнув промінням тупий і червоновидий місяць. Дещо розради приніс. А незабаром, хоч іще надворі темно, заметушився народ. Усі встають і виходять надвір: усіх пре гарячка — вирватись звідсіля! З міста наїжджають фіри. До кожної фіри підходить гурт людей і винаймають їх. Ми пристали до спілки винайму фіри разом із молодим німцем та його тіткою. Усіх нас на фірі десять осіб. Хоч усі, як конечно, розмовляємо по-польськи, то господар, що нас везе, голосно по-нашому каже:

— Всі! І то всі повинні звідси втікати на Захід!

— Та можуть затримати! — якась жінка каже по-польськи.

— Кого? Нас? Затримати? Пані, як цілі села і міста рушили б, то не знати, чи можна було б так легко затримати! — твердить селянин.

К. до вуха шепчу:

— Пересядься коло ґазди, признайся, хто ти є, бо вже знаємо, що він наш, роби з ним інтерес, щоб нас перевіз через кордон.

Ідемо до с. Королівської Любичі, 13 кілометрів на південний захід. Полями стеляться легкі осінні тумани. Тут і там на горбках якісь люди копають рови, замасковують їх зеленню. Де-не-де в балці закопана й готова до стрілу гармата. Полями ходять червоноармійці. Обабіч дороги нараховую яких 25 таких гарматних гнізд. Селянин каже, що довкола Руської Ради большевики понаставляли до 200 гармат.

Так ми доїхали до Королівської Любичі. Тут при в'їзді до села двоє ґепістів скерували наш віз із шляху праворуч. Ще декількасот метрів, і:

— Тпрру! — що затремтіло в серці болючою непевністю.

Всі позлазили з фіри. Радимось — переходимо, як біженці, чи нехай переведе нас через кордон наш селянин? Молодий німець і тітка наполегливо переконали нас, що таки треба пробувати того певнішого щастя: леґально, як польські біженці, перейти кордон. Селянина, на всякий випадок, просимо зачекати — як не одержимо відповідної перепустки і як не викриють нас, то він нас переводить бічними доріжками через кордон. Селянин стає дещо оддалік і жде. Стаємо в чергу, не всі разом, а кожен віддалений від себе на два-три чоловіка. Рішаюсь „походити" з Катовиць. З німцем умовляюсь, що — не маючи ніяких документів — коли б ҐПУ мало до мене сумнів щодо мого походження, то він за мене поручить, що знає мене з Катовиць. Німець погодився на це. Переді мною стоїть якийсь молодий, стрункий мужчина: замкнений, холодний, непорушний, час до часу на мене непомітно споглядає. Я вчора бачив його у поїзді. Він забирає рештки мого спокою. Думки шибаються по голові, мучать серце. Кожна хвилина, як вічність. Черга посувається поволі. Переді мною ще яких сорок осіб. Аж тут ізненацька підходить до мене високий міліціонер, бачу, що наш господар.

— Товаржишу! Там вас вола якісь арештовани! — каже до мене.

— Мнє вола???

— Так, товаржиша! — і рухом голови показує у сторону сільської, з хлопської хати зробленої, тюрми.

У вікні цієї „холодної" побачив я знайоме лице одного молодого друкаря зі Львова, що був націоналістом. Іду з міліціонером і думаю:

— „Буває людина смішнодивна! Здурів і кличе на рятунок мене, що кожної хвилини можу опинитися у тій холодній із ним!"

Так думаючи, наблизився до „холодної", а молодий друкар із поспіхом випереджливо кричить до мене через вікно:

— Товаржишу! Пржецєж зна мє товаржиш з Варшави! Завше возілем товаржиша інженєра моїм автем!..

— О, рація! Пржяяцєлю! А ти цо тутай робіш! — відважно секундую йому, прийнявши за добру монету, що я „інженер", а він із „Варшави".

— Та, аво, нє ма жаднех документув і товаржиш комісарж казал ґо арештоваць! — відповідає міліціонер за друкаря.

(Закінчення буде)

ВЕСЕЛІ ВОЛОКИТИ

(Виступ чоловічого вокального квартету з Ню Йорку, під мист. кер. І. Задорожного, що відбувся 14 травня ц. р. в готелі „Гільдебрехт", Трентон, Н. Дж.)

Крім дефініції, що „людина — це розумне створіння" — є ще одна, що „людина — це створіння, яке сміється". Це і ця прикмета, що відрізняє його від інших створінь. — Сміх, радість, приємність чи розвага належать сутньо до функцій людської душі. Тому то й уся мистецька творчість в далеко більшій мірі, як кому здавалося б, робить усе, щоб дібратися до тих почувань. Тому й не диво, що вже здавен - давна мистці всіх народів звертались до цієї, що так скажемо — „легшої" сторінки людської душі, щоб осягнути певну ціль — чи то розсміяти, висміяти, скарикатурувати чи загалом розважити. Саме це намагання зустрічаємо і в інших ділянках мистецтва: письменники здавен-давна уживали згаданих засобів. З чужих згадаємо М. Твейна, Морґенштайна, Паніні, а з наших незабутніх Котляревського, Марковича, Руданського, Вишню й ін. Малярі, що розвинули, напр. тут в ЗДА цілу індустрію (картуністи) під проводом В. Діснея, що між ін. здобув вже 18 золотих статуй Оскара, що і є нечуваним осягом. — У нас Е. Козак робить карикатурою те, чого не можуть зробити наші політики.

В музиці просто неможливо вичислити всіх композиторів, що старались в більшій чи меншій мірі розважити слухача. Згадаємо тут хіба тільки Моцарта із його комічними операми, як „Весілля Фіґара", „Викрадена із Сераю" і Россіні із його невмирущим „Фіґаром", який сам просто плакав, що йому, мовляв, ніяк не виходить „поважна музика"; Доніцетті, Вольф Феррарі, Верді (Фальстаф), Р. Штравс (Розенкавалір) і т. д., а в наших невмирущий „Запорожець" Г. Артемовського.

Йоган Штравс, якого треба уважати батьком легкого жанру досконалої форми, написав коло пів тисячки чудових вальсів, в яких передав до нюансів настрої чарівних днів вічно хвилюючої весни, днів юности, любови та життєрадісности. Ім'я Й. Штравса впроваджує нас теж у просто величавий світ клясичної і модерної оперети (Циганський Барон, Флєдермавс). Згадаймо ще й інших композиторів, як Оскара Штравса, Кальмана, відомого цілому світу Легара (Весела Вдова), а з модерних в Америці найяскравіших Ромберґа, Портера та Роджерса, що створив такі оперети, які вже по довгих роках успіху ще не сходять зі сцени, як „Оклягома", „Савт Пацифік" й інші.

Із наших оперет треба згадати „Чорноморців" і „Наталку Полтавку" Лисенка, „Шаріку", „Дівча з Маслосоюзу", „Гуцулку Ксеню" Барнича та ін.

Вже із всього сказаного виходить, що ця т. зв. „легка" форма музичної творчости полонює може чи не дев'ятдесят відсотків цілого загалу, і в нас їх не менше.

Із модерних українських композиторів, які посвятили себе цій формі творчости згадаємо: Балтаровича, Е. Козака, Курочка, Кос - Анатольського, Недільського, Божика, Весоловського, Тритяка, Гнатишина та Барнича.

З цього видно, що є кому писати, але чи є для кого — це ж і питання. Маю на думці виконавців. З цим дещо гірша справа. За поправу цієї ділянки взявся наш квартет під проводом І. Задорожного. Він поставив собі за мету дати нашій публіці легку пісоньку в якнайкращому виконанні, розраховуючи теж і на виступи для американської публіки.

Та вернімся до їх виступу в Трентоні. — Заки на сцену вийшли „Веселі Волокити", арт. М. Понеділок відкрив програму у своєрідному стилі, повному безпосереднього гумору. Чи цей стиль ведення конферансьєрки підходить до такої програми, це річ дискусійна. Одне є певне, що публіка любить його до тієї міри, що навіть тут і там менш вимилозвучне слівце проходить йому безкарно, мовляв, „добре, хоч рубашне".

Та ось перед нами „Веселі Волокити": Є. Чорній — тенор, І. Задорожний — другий тенор, О. Стецура — баритон, В. Баранський — бас. Всі вони з високою музичною освітою та співацьким стажем, бувші оперні солісти за вийнятком Чорнія (Задорожний, Стецура — Німеччина, Баранський — Італія).

Саму програму можна поділити на: а) стрілецькі пісні, б) народні — жартівливі і в) танкові.

Із стрілецьких пісень відспівали Р. Купчинського „Накрила нічка" і „Ой, шумить, шумить". Із способу укладу цих пісень можна вносити про намагання в дещо модерний спосіб передати ідеї цих романтичних стрілецьких пісень та ритмічно-динамічними засобами трактувати кожну фразу, чи кожний настрій зокрема, не забуваючи при тому цілости. До цього способу виконання можна ще зачислити „Вечірній дзвін".

З українського танкового репертуару Квартет відспівав: „Ех, серце" — фокстрот, „Туга" — танґо, „Як місяць . . ." — вальс. З чужих в українському перекладі: „Да ноті лейді", Компарсіта, Колисанку, Гернандос Гайдевей і Марекіяре. Із способу виконання цих речей виходить, що Квартет поставив собі за завдання передати головним чином ритм і слово, що в танкових речах є чи не найважливішою прикметою. У висліді того потерпіла подекуди м'якість фразування, але в цілості це вийшло зовсім на користь.

Жартівливі: „Сто жінок", Гандзя та травестія із „Запорожця" полонили публіку цілковито безпосереднім, а то й сатиричним виконанням. Безперечно, що вже тим своїм першим виступом „Веселі Волокити" поставили себе на чолі наших виконавців легкої чи танкової музики. Чиста інтонація, прекрасно дібрані голоси, індивідуальність кожного зокрема, добре підібрана програма, прекрасна апариція, елеґантні одяги, фортепіяновий дострій у досвідчених руках нашого симпатичного Б. Перфецького, що своєю перлистою технікою творив ритмічно-гармонійну підставу до мелодично - виразистого співу квартету, а в усьому слідна їх вперта і послідовна праця, якою теж і заслужили собі на свій успіх.

Щоб не бути однобічним, мусимо звернути увагу і на деякі недотягнення: 1) більше ще свободи на сцені при одночасному почутті одности, 2) надто галицька вимова, 3) краща дикція у першого тенора в його горішньому реґістрі, 4) використати баса у кінцевих фразах. — Найлегше співає Стецура, але при роздачі сольових партій уважати, щоб якнайменше приходило „р". Він, якщо б мав диркотяче безперервне „р", був би в такому квартеті ідеальний. Треба теж задержати баланс між співаками і фортепіяновим достроєм, щоб фортепіяно не заглушувало співу.

Програму поволі перебудовувати в тому напрямі, щоб додати більше веселих пісень, куплетів, скреслити з програми ті пісні, що їх вже широко виконували інші квартети чи солісти („Накрила нічка", „Вальс").

Маючи на увазі всі вальори Квартету, висловлюємо побажання, щоб „Веселі Волокити" добилися повного і сталого успіху, не тільки на нашій сцені, але щоб теж і на американській гідно репрезентували цю ділянку мистецтва.

Яр. Климовський

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Річні Загальні Збори Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку — Відділу Українського Конґресового Комітету

Згідно з обіжником ч. 12/55. з дня 14 квітня 1955 р., 14 травня 1955 р. відбулись в приміщенні Українського Народного Дому в Ню Йорку Звичайні Загальні Збори Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій міста Ню Йорку — Відділу Українського Конґресового Комітету Америки.

Збори відкрив довголітній голова п. Петро Кучма, який привітав представників Організацій та гостей і попросив присутнього на залі о. ігумена Ореста Засійбіду провести молитву. Отець ігумен провів молитву, подякував Управі і Делеґатам Організацій за співпрацю і побажав якнайкращих успіхів у праці нововибраній Управі.

До Президії Зборів вибрано на голову б. прем'єра Карпатської України Юліяна Ревая, на заступника п. Катерину Пелешок і п. Мартина Малетича, а на секретаря п. м-ґра Івана Базарка.

Обрано дві комісії мандатно-верифікаційну, під головуванням п. інж. Богдана Рака, і комісію матку, під головуванням п. м-ґра Михайла Клецора, яка ствердила, що в Зборах взяло участь 42 делеґати від 36 організацій, 7 гостей та 3 члени Управи неделеґати — разом 52 особи.

Звітували голова п. Петро Кучма і секретар п. Іван Винник. Звіти були обширні і взірцеві, які слід надрукувати в пресі в цілості, як приклад, гідний наслідування.

За Контрольну Комісію звітував п. мґр. Роман Гуглевич, що, як голова, після правильної оцінки діяльности, запропонував уділити абсолюторію уступаючій Управі.

Управа Комітету за час своєї діяльности від 22 травня 1954 року до 14 травня 1955 р., приєднала шість нових членів: 64 Відділ Союзу Українок Америки, Запомогове Т-во „Золота Липа", Товариство Українських Купців і Промисловців, Товариство Українських Кооператорів, Товариство „Гуцульщина", Т-во Запорожців ім. полк. Петра Болбочана. Комітет об'єднує під цю пору 79 Організацій.

Уряджено Протестаційну Маніфестацію проти московського імперіялізму з приводу 300-ліття Переяславської Угоди, Святочний Концерт з приводу 36-их роковин Листопадового Зриву, Святочний Концерт з приводу 37-их роковин Української Державности та 36-их роковин Української Соборности, сполучений із проголошенням у стейті і місті Ню Йорку Українського Дня, Шевченківський Концерт, Дитячий Концерт, вечір дитячої літератури, параду льояльности, в якій Українська група випала якнайкраще.

Комітет видав англійською мовою книжку про УПА і започаткував акцію збірки допомоги українським науковцям в Сарселі — Франція.

Через касу Комітету перейшло понад 11,000 дол. Зібрано на Народний Фонд — 2,341 дол., на будову нової школи — 1,000 дол., з Шевченківського Концерту відіслано 300 дол. на Дім Української Культури НТШ.

Найбільшим успіхом Комітету було проголошення Українського Дня в дні 23 січня 1955 року, в якому то дні на ратуші найбільшого міста світу повівав, побіч американського зоряного прапора, український прапор.

З огляду на брак часу, рішено статут обговорити на Надзвичайних Загальних Зборах.

Висоту вкладки залишено ту саму, тобто 5 дол. річно від кожної Організації.

Належну увагу приділено Шостому Конґресові Американських Українців, який відбудеться в Ню Йорку в днях 28, 29 і 30 травня 1955 р. Делеґатами вибрано: голову п. Петра Кучму і секретаря п. Івана Винника.

До нової Управи вибрано: Петро Кучма — голова, Катерина Пелешок, д-р Василь Вишиваний, Микола Комарницький — заступники голови, Іван Винник — секретар, Володимир Сушків — касир, д-р Іван Стек, Іванна Бенцаль, мґр. Василь Захарчук, Тиміш Шевчук, Гнат Марчак, Мартин Малетич, д-р Олександер Соколишин, сотник Петро Содоль Зілинський, Ірина Повзанюк, проф. Михайло Лисогір, Григорій Бакуменко — члени управи. Заступники членів управи: Ірина Скодзінська, Микола Андрейко, Іван Юрчейко, Олекса Сокіл. Контрольна Комісія: мґр. Роман Гуглевич — голова, д-р Володимир Калина, інсп. Петро Бакович, Олекса Кейс, Григорій Яремчук — члени.

Після короткого обговорення пляну праці та представлення англомовної інформації про Україну, біля півночі збори закрив молитвою парох Української Православної Церкви, о. протоєрей Ананій Сагайдаківський.

Д-р О. Соколишин
пресовий референт

Бофало, Н. Й.

Сорокклітній ювілей товариства „Січ"

В суботу, дня 7 травня зійшлися члени товариства „Січ" і запрошені гості в січовому домі при вулиці Клімо 29, щоб відсвяткувати сорокліття існування товариства. З доповіді секретаря т-ва довідалися приявні, що „Січ" основано 27 березня 1914 року на зразках галицьких Січей д-ра К. Трильовського. В дні основання було 30 членів, а головою обрано покійного вже Данила Шургута. З часом число членів зросло до 100 осіб, з яких 38 померло, так що тепер товариство нараховує 60 членів. З членів основників був приявний на цьому ювілейному святі тільки один Ілля Була, теперішній голова, який і проводив цим святом.

За час свого існування проявляла „Січ" дуже інтенсивну діяльність, головно на культурно-освітньому полі: давала аматорські театральні вистави, концерти власного хору, провадила навчання української мови, мала власну духову і мандолінову оркестри, відзначувала національні і державні роковини, а по другій світовій війні допомагала новій еміґрації. „Січ" влаштовувала маніфестації і віча, зокрема, велике віче з протестом проти польської пацифікації Галичини, на якому було приявних поверх 2,000 осіб. (Віче відбулося у великій галі Елмвуд МюзікГол). „Січ" давала також немалу фінансову допомогу для потреб Батьківщини, бо тільки на загальну збіркову акцію американських українців у 1921 році січовики зложили понад 3,000 долярів. Підпомагала „Січ" своїми пожертвами боєвий фонд полк. Коновальця та різні інституції в краю.

В 1918 році вибудували члени невеликий дім при вул Клімо. Великого дому ми не бралися будувати, як говорив п. Сорока, бо думали вертатися на Батьківщину, звільнену від ворожої окупації.

Коли в 1946 році постало товариство ветеранів другої світової війни ім. Йосипа Гричка, товариство „Січ" відступило ветеранам свій дім, який вони відновили і відповідно пристособили для користування. Тут відбуваються також загально - українські менші імпрези.

Товариство вітали з ювілеєм парох церкви св. о. Миколая, о. дек. Стеранка, який відкрив святочні сходини молитвою і закінчив згадкою і молитвою за померлих членів. Від Жіночої Громади вітала п-ні Мелеш, від Союзу Українок п-ні Макух, від православної громади пан Коваль, а від нової іміґрації о. Л. Мудрий, Осип Залеський і Степан Шипилявий. Сходини почалися відспіванням американського гимну, а закінчилися відспіванням українського гимну. При смачній і багатій вечері, яку приладили членкині „Січі" та при товариській гутірці, в якій згадували члени колишні часи і давню працю в товаристві, час пройшов усім членам і гостям гарно і приємно.

О. З.

З наших буднів

„Написав якийсь Енко..."

Недавно читав я в одній нашій газеті статейку на літературні теми. Автор, підписаний двома літерами і двома крапками коло них, солідно, як то кажуть, „розставив по кутах фамілію" критикові, що відважився написати неприхильну рецензію на книжку, якою автор статтейки захоплений.

Наприкінці ображений гукає:

— І подумайте — хто написав цю рецензію: якийсь Енко!

Признаюсь, що я майже погоджувався з думками автора статтейки — доки не доїхав до тієї останньої фрази. Тут сказав собі — гов, стоп!.. Чому — „якийсь Енко?" Чому не — „пан Енко?" Чому таки справді не брати нам гарного прикладу з американських газет?.. Там у них кожний „містер". Містер Джан Смит, містер Солопій Черевик. Містер Айзенгавер, містер Іден, містер Молотов. Навіть і той, що йде завтра на електричне крісло — також містер.

Чим же, питаю автора-криптоніма, пан Енко гірший від цього харцизяки, що сідає на електричне крісло?.. Чи тільки тим, що заступає в пресі інші погляди, несумісні з його власними?

Тим паче, пане-криптонімє, що ви добре знаєте, що цей Енко — не є „якийсь", бо його прізвище опубліковане в „Енциклопедії Українознавства", і в „Книзі Мистців", і в недавно надрукованому „Довіднику" (там, правда, трохи перекручене).

Ви ж знаєте, що цей Енко — відомий український літературознавець, автор кількох книг, видавець, публіцист. Правда, з тієї меншої України, а все ж таки — з України. Ви ж, навіть, зустрічаєтесь з ним щотижня в тому самому Літературно - Мистецькому Клюбі, може й руку йому подасте, може й усміхаєтесь до нього по-фарисейськи люб'язно, а вже за пазухою тримаючи затрусний стилет — „Пелікан", готовий вразити Енка просто в серце . . .

— Підпишу, думаєте, статтю ще одним криптонімом, то й не пізнаються, а вже йому, сатані, доберуся до самих печінок!

. . . Так собі не раз думаю: що з того, що деякі наші публіцисти пишуть завжди слово „Людство" з великої букви, як не вміють пошанувати людини — з малої букви? . .

Ікер.

Криза советської господарської системи

(Закінчення зі стор. 2-ої)

безпосередньо під руку Мікояна. Він махнув рукою на маси і присвятив всю увагу тій категорії покупців, що мали гроші. Тому то й прийшли наглі зміни у плянах продукції для цілого ряду фабрик літом 1953 року. Деякі товари широкого вжитку, що були призначені для масового споживача, а не мали збуту, знято з продукції, а натомість почали виробляти люксусові предмети. Надзвичайно поширено продукцію таких товарів, як машини до прання, холодильники, пилосмоки, електричні машини до фротерування підлог та ін. По великих містах, головно в Москві, Ленінграді, міністерство торгівлі влаштувало виставки товарів і просило населення давати свої критичні завваги. І коли маса населення СССР жила у крайній нужді, москвичі „забракували" на виставках понад 1500 експонатів за . . . немодні фасони та негарне опакування. Але тої першої категорії споживачів, що має гроші в СССР і хоче дуже доброго товару, надзвичайно мало в порівнянні до решти населення. І тому партія, щоб рятувати народне господарство, змушена була подумати про збільшення купівельної сили мас.

Це переведено низкою заходів, як, напр., новою загальною знижкою цін на промислові та харчові вироби, скасуванням боргів колгоспників за минулі роки, піднесенням заготівельних цін на сільсько-господарські продукти і т. п. Рівночасно зростали і інші виплати населенню з державного бюджету, як пенсії, допомоги, виграші по позиках. Семиразове зниження цін на промислові та харчові товари привело до того, що тепер загальний рівень цін на предмети споживання становить 43,3% в порівнянні з 1947 роком, що в ефекті мусіло поширити попит населення на товари. Таке зниження цін при одночасному зростанні грошових прибутків населення привело в короткому часі до радикальної зміни. Затоварення торговельної мережі частинно зникло, але совєтське господарство опинилося в обличчі нової економічної кризи, бо продукція не зростала пропорційно до росту прибутків населення. Це викликало потребу цілого ряду нових заходів.

Уряд Малєнкова почав розбудовувати легку промисловість та сільське господарство, щоб у цей спосіб збільшити виробництво предметів споживання. Тому, що це було завдання на дальшу мету і вимагало довшого часу, для хвилевого відвернення кризи кинено на ринок резерви товарів із складів та частинно із закупів за кордоном. Все ж, у минулому році в торговельній мережі СССР продано товарів більше, як випродуковано. Резерви в складах вичерпалися. Кремль побачив, що не має змоги розбудовувати легку промисловість так, щоб вона могла заспокоїти хоч найпримітивніші потреби населення, і мусів завернути з тількищо обраного шляху. Малєнков пішов у відставку і не за занедбання важкої промисловости, як офіційно проголошено, а за кризу всього народного господарства СССР, що полягає в диспропорції між масою грошей і масою товарів, які є в обігу. На це ясно натякнув Хрущов на нараді будівельників: „Кожному треба зрозуміти, що у нас в країні має бути додержуване правильне співвідношення між наявністю товарів і наявністю грошей в обігу і в населення".

Хрущов залишив легку промисловість її власній долі, а старається піти шляхом, що, на його думку, може дати більші успіхи: шляхом поширення продукції споживчих предметів. Сільське господарство в СССР досі відстає найбільше з усіх галузей народного господарства. Якщо в промисловості Совєтського Союзу продуктивність праці за останні десятиріччя зросла шестикратно, то в сільському господарстві вона збільшилась лише трикратно. Експерименти, переведені компартією на селі за попередні роки дають Хрущову частинний досвід у праці в сільському господарстві. Зрештою, якщо йому не вдасться задовольнити маси народу більшими і кращими харчами, залишиться випробований другий шлях — дальшим ожебраченням населення вирівняти нинішню диспропорцію товаро-грошового обороту в СССР. Країна вічних експериментів на людській шкірі . . .

ВІСТІ З УКРАЇНИ

ЗМАГАННЯ НА ПЕРШІСТЬ УССР З „ПІНҐ-ПОНҐУ"

Від 24 до 27 квітня ц. р. в Київському Палаці Фізкультури відбувалися змагання найсильніших спортовців України з „пінґ-понґу. В них взяли участь представники Києва, Харкова, Львова, Ужгороду, Одеси та інших міст УССР. Перше місце з-поміж чоловіків здобув львов'янин Ерік Шіцер, з-поміж жінок — харків'янка Ірина Смірнова. Високу гру продемонстрували чемпіони Совєтського Союзу Евеліна Лесталь і Альфред Франтс (Естонія), а також майстер спорту Рімас Пашклявічус (Литва), які брали участь у змаганнях поза конкурсом.

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—MALE ●

ІНЖЕНЕР — "Stationary" потрібний лайсенс механіка і "refrigeration" також дозвіл на "Oil Burner". стала праця, 40 год. на тиждень.
NATIONAL BISCUIT CO.
85 — 10th Ave. (15th St.) N.Y.C.
Tel. CH 3-8000, Ext. 450
Mr. Lowry

АВТОМЕХАНІКИ
Jersey City's Largest Chevy Dealer
з найкращими можл. обслуги, потребує 2 автомеханіків, з досвідом до Chevrolet. Ідеальні умовини праці, багато користей. Телеф. JO 3-8000, ask for ANDY DEL NEGRO

ДОСВІДЧЕНІ MILLWRIGHT МЕХАНІКИ
5 днів — 40 год. тижнево. $1.79 на годину.
TECHNICAL TAPE CORP.
Old Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

ДЕРЕВОРОБІТНИКИ
Мусять мати досвід при будові траків. Стала праця. Добра платня. — Голоситись:
PURLESS BODY CO.
308 Oakland Street, (Greenpoint) Brooklyn
Tel.: EV 9-4673

ПОТРІБНО досвідченого **ПОЖЕЖНИКА**
Стала праця — голоситись:
W. RALSTON & CO.
Old Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

FLOOR GIRLS
З досвідом або без
Стала праця. Голоситись:
WEST KNITTING MILLS
523 23rd St., Union City, N. J.
UNion 6-0684

Купуйте в Підприємствах, що оголошуються в „Свободі"!

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ
й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення за'язок між мускулами, плечей рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відвортною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 люс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—FEMALE ●

ВДОВЕЦЬ пошукує **ГОСПОДИНІ ДОМУ - українки** до провадження хатнього господарства, у віці 47 до 60 років. Листовні зголошення до:
SAM WYNNYCHUK
General Delivery, Detroit, Mich.

КУХАРКА
Потрібно попередньої практики. Голоситись особисто:
MAYER'S BAKE SHOP & LUNCHROOM
1860 Lexington Ave., N.Y.C.

Knitter & Knitter Mechanic з досвідом при "Jacquard Interlock" трикотажних машинах. Висока платня; 5 хвилин від N. Y. Телеф. West Knitting Mills, 523 23rd St., Union City, N. J. UNion 6-0684

ОПЕРЕЙТОРКИ до "Singer" машин. Праця при жіночих плащах. Стала праця, добра платня. Голоситись:
A. & W. GARMENTS
90 Montgomery St. Jersey City, N.J.
HEnderson 4-9331

МЕДСЕСТРИ — ОПЕРАЦІЙНА ЗАЛЯ.
Телефонувати:
NURSING OFFICE, NASSAU HOSPITAL, MINEOLA
Pioneer 2-4200
Ext. 277 or 278

POWER PRESS OPERATORS
ПОТРІБНО ЗАРАЗ ДО ПРАЦІ на денну і нічну зміну. Стала праця через цілий рік. „Бонус" за продукцію. Всі користі. Голоситись:
AMERICAN MICA INSULATION CO.
ROUTE 71
MANASQUAN, N. J.
або порозуміватись телефонічно:
CAstle 3-3100

Домашня робітниця до лікарні. Відповідальна жінка у віці 45 р. На бажання спання на місці. Загальне чищення і догляд над іншим персоналом. Платня відповідно від здібности.
Тел.: Lynbrook 9-3306

● Help Wanted Male—Female ●

ФРИЗІЄР-КА
Досвід у втинанні волосся і тривалої зачіски. Стала праця, добра платня. "Air conditioned" сальон.
PARKCHESTER BEAUTY SALON
Bronx
Tel. UN 3-3626

● AUTO ●

1953 FORD STATION WAGON
R. H. Fordomatic — Everything
$1,595
Без завдатку.
185 інших від 1955 року вниз
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N.J
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

● FOR SALE ●

HIGHTSTOWN
vicinity of Route 130
62 акри — 8кімнатний дім.
Ціна — $38,000.
Phone
Trenton, N. J.
GEM REALTY CO.
Export 2-7711

СОЮЗНІ ВІЙСЬКА З АВСТРІЇ ПЕРЕЙДУТЬ ДО ІТАЛІЇ

Рим. — Міністер закордонних справ Італії д-р Мартіно заявив, що Італія не матиме ніяких заперечень проти переходу американських, брітійських та французьких військ з Австрії до Італії. Справа залишення цих військ в Европі не є проблемою ані Італії ані З'єдинених Держав Америки, тільки проблемою Ради Держав Північно-Атлянтійського Пакту. Італія, як член НАТО, зробить усе для правильної розв'язки цієї проблеми. У зв'язку з тим, що Австрія стане в майбутньому невтральною державою, заявив д-р Мартіно, що питання невтральности цілком неактуальне для Італії й Італія не піде за австрійським прикладом. Тут пригадав Мартіно слова Сталіна з 1952 року, що Італія не є надто великою ані надто малою, щоб бути невтральною державою. Водночас підкреслив Мартіно, що Італія не має потрібних економічних засобів, щоб створити таку збройну силу, яка б забезпечувала її невтральність.

Хроніка українського життя

УКРАЇНЕЦЬ ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ ШКІЛЬНОЇ РАДИ

Вінніпеґ. — На засіданні вінніпезької Шкільної Ради, заступником голови Ради обрано Андрія Загарійчука, на місце пана Мелколма, який подався до димісії.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ КУК В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон. — Недавно в Едмонтоні відбулися загальні збори місцевого відділу Комітету Українців Канади, участь в яких взяли представники Братства Українців Католиків, Союзу Українців Самостійників, Українського Національного Об'єднання, Союзу Гетьманців Державників, організації „Пласт" і делеґати Українського Народного Союзу. Після звітів, які склав дотеперішній голова Іван Ісаїв, збори обрали нову управу едмонтонського відділу Комітету Українців Канади, до складу якої ввійшли: голова — д-р Іван Верхомин (представник Союзу Українців Самостійників), заступник голови — Дмитро Прокоп від Братства Українців Католиків, Іван Тимчишин від тієї ж організації — як фінансовий секретар та Ілля Боцюрків від Українського Союзу Гетьманців Державників.

„ХРИСТИЯНСЬКИЙ СТЯГ"

Вінніпеґ. — У Вінніпеґу почав виходити новий український науково - теологічний орган під назвою „Християнський стяг". Цей журнал видає українська баптистська церква в Канаді, а його головним редактором є пан Костів.

● FARMS FOR SALE ●

357 АКР. різн. фарма, пов. виряд на 5,000 курей, 35 шт. худоби, 58 акр. прив. озеро, нов. дім. $45.000.
ВЛАШТОВАНА 370 акр. молоч. фарма, збірник на воду, косарка, 2 трактори і 70 шт. худоби. Молоч. чек остан. місяця $2,000. $58,000 за все. — Main Rd. Srv. Sta., Incl. inv. $10,000. — Літне бонґало при гар. озері $3,850.— General Store incl. inv. $16,500. — 90 acre farm, main road $6,000.
W. W. BATES AGENCY
SIDNEY, NEW YORK

96-АКР. ФАРМА. Poconos, Pa. Ідеал. на літнисько, полювання. 8-кімн. дім, автомат. огрівання на гар. воду, все модер. влаштування, мур. дім з коминком, 3 умеб. кабінети, шопа, стайня, ґаражі, все в доск. стані. $20,000. Телеф. неділ. і понед. Pennsylvania, Newfoundland 2133, в інші дні: New Jersey, DI 2-8184.

† Ділимося сумною вісткою з Ріднею та Знайомими, що в дні 24 травня 1955 померли в Гартфорді, Конн. Наші Найдорожчі Тато, Стрийко, Вуйко і Дідуньо

ГРИГОРІЙ ПАСТУШЕНКО

землевласник села Капустинці, Збаражського повіту, Галичина. Прожили струдженних 72 років.

Похорони відбулися в четвер, 26-го травня, з гр.-катол. церкви в Гартфорді на український цвинтар св. Івана Хрестителя в Глестонбері, Конн.

ВІЧНАЯ ІМ ПАМ'ЯТЬ!

МАРІЯ — Дружина.
Діти: Ольга Вересюк з Ніною, Мирослав і Міра з Адріяною і Борисом.
Рідня: Варка з Юрком, Володимир і Стефа, Ярослав і Надія, Тарас і Тетяна з Олегом
Пастушенки.
М. і Ольга з Остапчуків Різдорфери.
Іван і Ярослава Калиновичі з Дітьми і Внуками.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у вічність, по тяжкій і довгій недузі, дня 15 квітня 1955 року Найдорожчий Муж

ТЕОДОР ШИМКОВИЧ

Ідучи за голосом серця, цією дорогою складаю щиру подяку всім, що спішили мені з потіхою в часі недуги і по смерти Покійного.

Дякую всім Рідним, Приятелям і Знайомим за відвідини мужа в лікарні в часі його недуги та за молитви за його здоров'я. Рівнож дякую всім за відвідини Покійного в похоронному заведенні та участь в похороні. Дякую за жертви на Служби Божі за спокій душі та за зложення вінків і квітів на могилу Покійного і за жертви на оголошення в радіо-програмах.

Щиро дякую Всечеснішим Отцям Василіянам Церкви св. Юрія в Ню Йорку за відвідини хворого у лікарні та за похоронні Богослужби.

Дякую Управі й Членам У. Д. Т-ва Дністер, Відділ 361 УНС, за участь в похороні, Управі та Членам У.В.А. Червоного Хреста за відвідини й участь в похороні.

Прибита горем
дружина — ПАРАСКЕВІЯ ШИМКОВИЧ

● FARMS FOR SALE ●

НА ПРОДАЖ 100-акр. ФАРМА
30 акр. неуправ. землі і 70 акр. управної, курники, вигрівальні курят, стайня, трактори, овоч. дерева, модер. 7-кімн. дім, 2 лазнички, гар і холодна вода, центр. огрівання. З меблями або без. Ціна на скорий продаж — власник виїжджає.
OTTO MEYER, R.F.D. 1, Box 395
Stafford Springs, Conn.

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY,
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin.

87 акр. 18 м. від Schenectady, N. Y. 24 шт. худоби, 12 дійних, 10 кімн., модер. лазничка, соснов. їдальня, коминок з огріванням, 4 спальні, газ. огрівання, вода, молоч. машина, молочарня і холодільня, 2 трактори, борони, шпихлір. $17,500. Приймається помір. оферти. Телеф.: Ballston 420-R-1, after 5.

КУРЯЧА ФАРМА — 6 кімн дім, лазничка, олив. парове огрівання, криниця, 5 вел. курників на 6,000 курят з пов. влаштуван., вигрівальня й інш. Площа 156x562. $30,000.
C. S. ADAMS, Realtor
218 Belmont Ave., Haledon, N. J.
Paterson 2, Phone ARmory 4-5810
Member of Multiple Listing System

490-АКР. фарма, модер., колон. дім; олив. гар. водоюогрівання; 3 великі стайні і сайло; біж. потік, 58 шт. худоби, 2 трактори, все модер. Фарм. влаштування. Річн. прихід $12,500.
E. C. Scharfenberg, Realtor
1422 Stanford St. Schenectady NY

● ВАКАЦІЇ ●

Bagailuk's фарма — кімнати й апартаменти до винайму на літній сезон. Ціни від $110 за кімнати до $250 за апартаменти. Адреса:
BAGAILUK'S FARM
Hurleyville, N. Y. Sullivan County
Телеф. Hurleyville 18R1

MATTITUCK, L. I.
4-кімн. катедж, повне умеблювання, огороджена веранда, при East Legion Ave. Всі удогіднення і користі. Кілька кроків до затоки і села. Телеф. власника:
IV 6-5665

ВАКАЦІЇ

ХТО ХОЧЕ виїхати на літні вакації, маю відповідні кімнати до вирентування на ціле літо, як також принимаю на свої харчі. Є став до купання. Голоситися до:
Mr. & Mrs. STEPHEN BOSKA
Box 84, Chesterfield,
Oakdale, Conn.
Phone: New London GI 2-4604

● REAL ESTATE ●

Великий вибір тавери, домів, з умеб. кімнатами, апартам. домів, 2-родинних, ґаражів, газол. станцій і різних „commercial" бизнесів. Голосіться до нас по добрі купна.
THE SEIGEL AGENCY
314 Pacific Ave., Jersey City, N. J.
Tel. DElaware 3-3246

Monmouth Junction — H'way 26-1 **На продаж або винайм.** Нов. 2 род. "stucco" дім 38x50, 9 акрів землі, 9 м. від N. Brunswick, готівки $4,000. Ціна $16,000. 4 кімн. в партері і 4 на горі, прив. вхід, ках. лазнички і кухні, 3 веранди, 2 ґаражі, олив. огрівання, вікна „casement", хол. і гар. вода. Автоб. „Trailway". Дім відповід на кожний бизнес. 40 миль від N. Y. Голос. до: Becker, 248 E. 90th St., New York EN 9-3499.

● FARMS FOR SALE ●

КУРЯЧА ФАРМА, на 4,000 кур.; модер. 8-кімн. дім; автоматичний виряд; 24 акри; фронтом до 2-ог гайвеїв, прибл. 25 пачок яєць на тиждень; около $10,000 завдатку. — Flemington, New Jersey 671R5.

320 АКР. МОЛОЧНА ФАРМА
45 шт. худоби і все влаштування, при добрій дорозі. Помір. ціна. Продається з уваги на старий вік власника.
KARL DEHMEL
Andes, N. Y.

● MISCELLANEOUS ●

HOME ENGINEERING SPECIALISTS SINCE 1929
NATION-WIDE HOME IMPROVEMENT
Phone PR 5-9320
WE HAVE THE KNOW HOW.

КІМНАТА на ПІДДАШШІ 12x16 включаючи працю і матеріял за таку низьку ціну як $153

КІМНАТА В ПІДВАЛІ 12x16 за таку низьку ціну як $239

Без завдатку, 5 років сплати, ґарантована праця.
Телефонуйте PR 5-9320 щоденно продовж 24 год., включно в неділю.

СПЕЦІЯЛЬНО ВЕСНОЮ
Працю починаємо зараз.
Ґаражі, дахи, — оббивання "dormers".

ПОШИРЕННЯ КІМНАТИ 9x12 за так низьку ціну як $495

"JALOUSIE" КІМНАТА

ІНСТАЛЮЙТЕ ТЕПЕР ОЛИВНИЙ ОГРІВАЧ!
HERE'S WHAT YOU GET EXPERTLY INSTALLED
- Oil Burner
- 275 Gal. Fuel Oil Tank
- Oil Tank Gauge
- Ventalarm Signal
- Combustion Chamber
- Draft-O-Stat
- Electrical Wiring
- Fuel Oil Permit
- Minneapolis Honeywell Controls
- All Necessary Pipe and Fittings
- Oil Tank Strainer
- Complete Heating System Vacuum Cleaned

по спеціяльній низькій ціні! $279
Спеціяльна ціна на комплетну інсталяцію огрівання води в домах без центрального опалювання.
Ми ґарантуємо доставу оливи • Доставляємо самі швидко власними траками.
LICENSED • BONDED
Член of Licensed Oil Burner Installers of Queens.
За безплат. кошторисом телефонуйте вдень, вночі, в неділю:
HA 4-3526
Також переміна з газових на оливні огрівання.
ANCHOR OIL CORP.,
HEATING CONTRACTORS
126-30 WILLETS POINT BOULEVARD, CORONA, L. I.

Низькі весняні ціни!
ОЛИВА ДО ОГРІВАННЯ, КОКС — СИНЕ ВУГІЛЛЯ.
Обслуга й інсталяція оливних печей.
Kopper Coke Dealers
JERSEY CITY COAL & OIL CO., Inc
374 Newark Avenue
Jersey City, N. J.
JO 2-0118

Малювання, водонепроникливі дахи і направи
ізоляція охорони від вогню теслярські направи, алюмін. вікна і двері. Спеціяльно 30 днів. Інсталяція 10 вікон $5.50 місяч. сплати. Без завдатку. — Перша вплата 1-го листопада, 3 роки сплат.
FLOOD — Tel. BU 4-7300

ОГОРОЖІ
Гальванізовані ланцуги, з зварного заліза — гарного дерева. Охороняють, прикрашують Ваш дім. Найкраща якість і виконання. Даром кошториси.
ADVANCE FENCE CO.
Tel. Queens — BA 9-5084
Nassau & Suffolk —
Hicksville 3-1800

TIMKEN OIL BURNERS
ПИСЬМОВА ҐАРАНТІЯ ощадження на ПАЛИВІ.
Жадного завдатку — сплата до 5 років.
ДАРОМ КОШТОРИСИ ОГРІВАННЯ.
Hickory 6-0700
PHOENIX
127-16 Northern Blvd., Flushing

Даром дарунок з цим оголошен. 10 gallon stainless steel tank & reflector, with ref. pump, filter, glass wool, charcoal, tubing, thermost. heat, gravel & food. $16.75
ED'S TROPICAL AQUARIUM
Scranton Ave., Lynbrook
Off Sunrise Hyway — Where Valley Stream meets Lynbrook. Відкрито вечорами. В неділю, до 3. Закрито в середу 7 P.M.
Tilden 4-7273

TRIANGLE AUTO REPAIRS
Направи всіх родів авт.
Вирівнювання передніх коліс.
Найкраще виконання.
Помірковані ціни.
NICK GENNARO
60 Park Ave., Port Richmond, S.I.
Tel. GI 2-9159

ШЕНШИЛІ
першоякісні для розмножування. Реєстровані — расові — провірена раса, також молоді. Для початкуючих поради і вказівки.
YVAN ROSSARD
9 Bayview Ave., East Islip, L. I.
Juniper 1-3193

ДО ВИНАЙМУ
4 кімнати, веранда. Тільки дорослі особи. Біжуча холодна вода. Рент $34.75
WORLD HERB CO.
459 — 18th Ave. Newark 3, N. J

ПЕРЕПРОВАДЖЕННЯ?
Безп., легкий і економ. спосіб перепровадж. виконують заасекуровані візники (50 mile radius) Жадний трансп. не є замалий чи завеликий. Переховування, пакування, транспорт.
NU FURNITURE TRUCKING CO.
105 Mulberry St., N. Y. C.
Tel. CA 6-6483, Nights UN 5-0587

ГОНЧІ ПСИ, боксери, спаньолі, „мексиканці", дальматинці, ірляндські тер'єри, фокстер'єри, шотляндські тер'єри, гостроволосі, валліські тер'єри, пудлі (всі роди), ямники, бульдоґи, вівчарики. Також сіямські коти. Плекання для розплоду. Вільний вибір і достава.
LISBETH KENNELS
37 So. Grove St., Freeport, L. I.
Tel. FR 8-4085

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

Candy Store—Fountain
6 столів, виряд з доброї нержавіючої сталі. Добре положення. Бизнес легко розвинути додаючи ланчонету — виряд для ланчонети. Власник продає разом з товаром за $900. Зайдіть до власника:
363 E. 69th St., N. Y. C.

ҐРОСЕРНЯ
Італійсько-Американська. $1500 тижнев. прихід. Добре положення бл. сабвею і автобусу. Продаж з стратою. Помір. ціна з уваги на недугу власника. Зайдіть до власника:
4708 White Plains Rd., Bronx
Tel. Fairbanks 4-4963

НА ПРОДАЖ
давно заснований BAR & GRILL в центрі української дільниці в східній частині м. Ню Йорку. Дуже добра нагода. Поміркована ціна.
За інформаціями голоситися:
KOWBASNIUK AGENCY
277 East 10th Street
New York 9, N. Y.
Тел. ALgonquin 4-8779

НА ПРОДАЖ М'ЯСАРНЯ
на долині міста Ню Йорку. Українська дільниця. Дуже дешево, добрий бизнес. Голоситись:
Василь Чупа
TRIDENT REALTY CO.
240 E. 6th St., New York City
Tel. ORegon 4-5340

Овочево-Ярина Крамниця ґросерня і
морожені харчі. Виз. положення, 5 р. винайм. Можна поліп. умов. життя. Власник продає тільки за $2,000 (забато бизнесів на одного чоловіка). Зайдіть до власника: 86-10 — 37th Ave., Jackson Heights. — Ha 6-4733

ТАВЕРНА і ДІМ з умеб. кімн. Manville, N. J. в центрі міста. Добр. дохід, на продаж разом з мур. будинком і "Oval Bar" з влаштуванням. Добр. інтерес. На I повер. умеб. кімнати і бюро. Ціна $85,000 — умовини. Голос.: Max Horbel, Max Tavern, 44 South Main St., Manville, N. J. Tel.: SOmerville 8-9807.

„БАГАТО НЕБА"
Докії Гуменної
Разом із авторкою об'їдете й побачите цікаву Америку, зустрінетеся із своїми друзями та знайомими і заплянуєте розкішну екскурсію на майбутній рік.
Ціна 2 дол. 50 цен.
Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую сестру **АНАСТАЗІЮ ГУЗИЛЯК,** дочку Григорія Гузиляк, уродженої у Вислок Нижнім. В 1945 р. правдоподібно перебувала в Берліні, Німеччина. Пошукує брат Іван. Хто знав би про неї прошу писати на адресу:
JOHN GUZYLAK
213 State Street
Auburn, N. Y. U.S.A.

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

● КНИЖКИ ●

КНИЖКИ,
старі й нові видання.
Списки — Каталоги шле
BOOKSTORE MAGUN,
Post Office Box 361, Cooper Sta.,
New York 3, N. Y.

ВЕСІЛЬНІ ПРИЙНЯТТЯ
...запляновані до перфектности
Найкращі страви... Фахова обслуга... Велика балева заля й інші гарні залі на прийняття бенкети... забави... й ін. нагоди, що задум. робити.
• Ввічл. обсл.
• Помірк. ціни
• Особл. увага
BEEKMAN TOWER HOTEL
on exclusive Beekman Hill
E. 49th St. at 1st Ave., New York
Banquet Dept. EL. 5-7300

Читайте „Свободу"!

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Увага! Джерзі Сити, Н. Дж.! Увага!
Запрошуємо Українське Громадянство відвідати
НОВУ КРАМНИЦЮ М'ЯСНИХ ДОМАШНІХ ВИРОБІВ
при 107 MONTICELLO AVE., JERSEY CITY, N. J.
На складі:
ПЕРШОЯКІСНЕ М'ЯСИВО, КРАЙОВІ КОВБАСИ, КРАКІВСЬКІ, САЛЬЦЕСОНИ та всі інші М'ЯСНІ ВИРОБИ.
Крамниця відкрита щоденно
• від год. 8-ої ранку до 8-ої вечора. •

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to: MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

ZUBROVKA $2.00 ПАЧКА
Вложіть кілька стебелин, цієї запашної і помічної на шлунок лікувальної трави до горілки або віски, а дістанете найкращий напиток в світі. Замовляйте тепер, доки маємо на складі. Сотки інших медичних зел та лікувальних чаїв. Пишіть за безплатним списком.
WORLD HERB CO., 459 — 18th Ave., Newark 3. N. J.

Заки купите авто зайдіть до найбільшого представника CHEVROLET на Сході:
FOLEY CHEVROLET
957 BROAD STREET, NEWARK, N. J.
• Великий вибір вживаних ґарантованих авт. •
Питайте або телефонуйте до:
PAUL HARNICK,
MItchel 3-7300
який є одиноким українським продавцем на Сході ЗДА.
Говоріть або пишіть по-українськи.

10 ТОМОВА
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ РУСИ
МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
Вийшов з друку і розсилається передплат. 5 том.
З днем 1. липня 1955 р. приймання нових передплат припиняється. Після того Історію України Руси Михайла Грушевського не-передплатники можуть набути лише за нормальною ціною $82.50 (або $7:50 за книжку замість $6.00 за том). Отже користайте з нагоди і надсилайте передплату на адресу:
KNYHO-SPILKA PUBLISHING CO.
68 East 7th Street, New York, N. Y.

УВАГА! — ВИЙШОВ З ДРУКУ!
НОВИЙ КАТАЛОГ Українських ПЛАСТИНОК
Народні пісні • Романси • Клясичні і інструментальні числа.
На домагання вишлемо безплатно каталог до котроїбудь країни в світі.
Пишіть на адресу:
STINSON RECORD DISTRIBUTORS, INC.
27 UNION SQ. WEST, NEW YORK 3, N. Y.
STINSON records

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ-ДАРУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕННЯМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Ґарантія достави.